

PARSHAT SHEMINI 2019 – SOURCE SHEET

www.rabbidunner.com

1. VAYIKRA 9:22-24 – BLESSINGS ON THE EIGHTH DAY

(כב) וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם וַיְבָרֶכֶם וַיֵּרֶד מֵעֲשֹׂת הַחֲטָאת וְהַעֲלֵה וְהַשְּׁלָמִים : (כג) וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם : (כד) וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַחֲלָבִים וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם :

And Aaron lifted up his hands towards the people and blessed them. He then descended from preparing the sin offering, the burnt offering, and the peace offering. And Moses and Aaron went into the Tent of Meeting. Then they came out and blessed the people, and the glory of the Lord appeared to all the people. And fire went forth from before the Lord and consumed the burnt offering and the fats upon the altar, and all the people saw, sang praises, and fell upon their faces.

2. RASHI – AHRON'S BLESSING WAS THE PRIESTLY BLESSING

ויברכם. בְּרִכַּת כֹּהֲנִים - יְבָרְכֶךָ, יְאָר, יִשָּׂא :

AND HE BLESSED THEM with the priestly benediction: "May God bless you ... May God cause his face to shine upon you ... May God raise up his face towards you ..."

3. SIFRA – AN 'UNKNOWN BLESSING'

ויברכם : זו ברכה סתומה שאי אתה יודעה, חזר הכתוב ופירש להלן (במדבר ו' כב-כז) : יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחנך, ישא ה' פניו אליך וגו'

4. SOTAH 38A – IDENTIFYING THIS AS THE PRIESTLY BLESSING HAS HALACHIC IMPLICATIONS

תניא אידך כה תברכו בנשיאות כפים אתה אומר בנשיאות כפים או אינו אלא שלא בנשיאות כפים נאמר כאן כה תברכו ונאמר להלן וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם מה להלן בנשיאות כפים אף כאן בנשיאות כפים

It is taught in another baraita: "So you shall bless" means with lifted hands. Do you say that the priests must recite the benediction with lifted hands, or perhaps they may recite it without lifted hands? It is stated here: "So you shall bless," and it is stated there, with regard to the dedication of the Tabernacle: "And Aaron lifted up his hands toward the people and blessed them" (Vayikra 9:22). Just as there, Aaron blessed the nation with lifted hands, so too here, the Priestly Benediction is recited with lifted hands.

5. RAMBAN – HOW DID AHRON GIVE A BLESSING USING AN [AS YET] UNKNOWN FORMULA?

וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם ברכת כהנים יברכך יאר ישא לשון רש"י. ואם כן תהיה פרשת דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל שבחומש הפקודים (במדבר ו' כג) מוקדמת לזה? ואולי כן הוא כי סמוכה למה שנאמר שם (ז א) "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן". ויתכן לומר כי אהרן פרש כפיו השמים וברך את העם כאשר עשה שלמה שנאמר (מלכים א' ח כב) "ויעמד שלמה לפני מזבח ה' ויפרוש כפיו השמים", ושם (פסוק נה) נאמר ויעמד "ויברך את כל קהל ישראל קול גדול לאמר". ולפיכך לא הזכיר הכתוב שצוה אותו משה לעשות כן.

ובברייתא של פרשת מלואים בת"כ (ריש פרשת שמיני ל) ראיתי "ויברכם זו ברכה שתומה שאי אתה יודעה חזר הכתוב ופירש להלן יברכך ה' וישמרך יאר ה' פניו אליך ויחנך ישא ה' פניו אליך וגו'". ועדיין יש לי לומר שכך אמרו: ברכה זו שברך אהרן את העם מעצמו שתומה היא, ולא פירש לנו הכתוב מה היא, אבל ברכה שנצטוו הכהנים לדורות נתפרשה, והיא שוה בכל הכהנים לעולם. או שהם סבורים שכאן צוה אותו בנשיאות כפים ליום זה, ולהלן נתנה ברכה זו לו ולבניו לדורות.

6. RABBI PROF. JOSEPH TABURI – DIFFERENCE BETWEEN PRIVATE BLESSINGS AND GOD'S BLESSINGS

ברכה פרטית שאדם מברך את חברו, היא בעצם תפילה אל ה' שיעניק מברכותיו לאדם שאנו רוצים שיתברך, אך ברכת כוהנים הבאה מכח ציווי של ה' איננה דיבור אל ה', אלא דיבור אל האדם מאת ה' המברכו.... במשנה במסכת תמיד (ד, ג-ז, ב): "והן ברכו, קראו עשרת הדברים, שמע, והיה אם שמוע, ויאמר, ברכו את העם שלש ברכות, אמת ויציב, ועבודה, וברכת כהנים..." כך גם כתב הרמב"ם בהלכות תמידין ומוספין (ו, ה), שברכת הכוהנים שבמקדש הייתה אחרי שהעלו הכוהנים את איברי התמיד למזבח... אבל בפרשתינו אהרן העלה את האיברים למזבח וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים, אך עדיין לא "נתן" לה' דבר, שהרי אין אש על המזבח ואיברי הקרבנות מונחים שם. על כן, אין עדיין מקום לברכת כוהנים כברכת ה' לעם, וברכה זו של אהרן אינה אלא ברכה פרטית... אחרי כן נאמר שמשה ואהרן נכנסו שוב לאהל מועד (ט, כג), ועל כניסה זו כבר פירש רש"י... שבכניסה זו לימד משה את אהרן את מעשה הקטורת... והפסוק מסיים: "ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם". ברכה זו לא נתפרשה, אך דומה ששעה זו שלאחר הקטרת הקטורת היא שעה ראויה לברכת הכוהנים מאת ה'. ומשה הרי שימש בכהונה בימי המילואים, והוא אינו זקוק לציווי מאת ה' שיניח את ברכת ה' על העם, שהרי הוא עבדו הנאמן וכל מה שהוא עושה הוא על פי ה'. ואכן, בעקבות הקטרת הקטורת והברכה שברכו משה ואהרן את העם, נראה כבוד ה' אל העם.

7. RASHI VAYIKRA 9:23 – THE JOINT BLESSING OF MOSHE AND AHRON

ויצאו ויברכו את העם. אמרו "ויהי נעם ה' אלהינו עלינו, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם". לפי שכל שבעת ימי המלואים שהעמידו משה למשכן ושמש בו ופרקו בכל יום לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נקלמים ואומרים למשה, משה רבנו, כל הטרח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עון העגל. לך אמר להם "זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'" - אהרן אחי כדאי וחשוב ממני, שעל ידי קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכם ותדעו שהמקום בחר בו.

AND THEY CAME OUT AND BLESSED THE PEOPLE — They said [the words that conclude "The Prayer of Moses" (Ps. 90:17)]: "May the beauty of the Lord our God be upon us" [i.e.] "May it be God's will that the Shechinah rest upon the work of your hands." [They invoked just this blessing] because during the whole seven days of the installation when Moses was setting up the Tabernacle and officiating and then dismantling it daily, the Shechinah had not rested upon it and the Israelites felt ashamed, saying to Moses: "Moses our teacher, all the trouble we have taken was only that the Shechinah should dwell among us, so that we may know that the sin of the golden calf has been atoned for on our behalf!" He therefore had said to them (9:6): "This is the thing which God commanded that ye should do so that the glory of God may appear to you" -- "My brother Aaron is more worthy and excellent than I am, and through his sacrifices and service the Shechinah will rest upon you, and you will know that God has chosen him to bring His Shechinah upon you."

8. LUBAVITCHER REBBE – AHRON'S FORMULA WAS PERFECT FOR THAT MOMENT

קשה לומר שזוהי ברכת כהנים... שהציווי על ברכת כהנים נאמר רק בפרשת נשא, ואם היה זה חינוך לנשיאת כפים, צריך היה להיות על כך ציווי מפורש פה בפרשת שמיני, בדיוק כשם שמשה ציוה את אהרן על כל עבודות החינוך שעשה אהרן ביום זה? ועוד, נשיאת כפים היא מצות עשה המוטלת על כל כהן, ואם כך מדוע לא השתתפו בני אהרן בברכת כהנים זו? ועוד, בשמיני למילואים היה גם משה כהן, כפי פירש רש"י שבשמיני למילואים "הושוו כולם לכהונה", אך מדוע הוא לא השתתף בנשיאת כפים באותו יום?

וי"ל מדברי רש"י לאחר המילים "ברכת כהנים", שמוסיף רש"י: יברכך, יאר, ישא. ותמוה, לשם מה צריך רש"י להוסיף מילים אלו? הרי אפילו ילד קטן יודע שברכת כהנים היא "יברכך, יאר, ישא"? אף אם נאמר בדוחק, שרש"י אינו סומך על כך שילד יודע זאת, משום שהוא עדיין לא למד זאת בחומש, די היה באמרו "יברכך וגו'", מדוע הוא מפרט את כל שלש הברכות?

ההסבר לכל האמור לעיל הוא שכוונת רש"י בדבריו "ויברכם - ברכת כהנים" אין כוונתו לקיום המצוה של ברכת כהנים, הנאמרת רק בפרשת נשא, אלא שאהרן, ברצותו לברך את ישראל בסיום עבודתו, בחר בעצמו לברך את ישראל בפסוקים של ברכת כהנים, כי תוכנם מתאים לדברים שבהם חפץ אהרן לברך את ישראל. ומסיבה זו מפרט רש"י שהברכה היתה "יברכך, יאר, ישא", כי שלש מילים אלו מביעות את תוכנה של ברכת אהרן.

תכלית המשכן היא "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", שתשרה השכינה במשכן. ולשם כך לא היה די בעבודת היום הרגילה של השמיני למילואים, אלא היה צורך לקרבנות ולעבודה של אהרן, כי הוא "כדאי וחשוב שעל ידי קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכס ותדעו שהמקום בחר בו". ועל כן מובן מדוע ברך אהרן את ישראל בסיום עבודתו.

וכפי שמציין רש"י בפסוק שלאחר מכן, שכאשר ראו ישראל לאחר שבעת ימי המילואים שעדיין לא שרתה השכינה, הם טענו "כל הטורח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עוון העגל". ולכן היה קרבנו הראשון של אהרן "עגל בן בקר לחטאת", "להודיע שמכפר לו הקדוש־ברוך־הוא על ידי עגל זה על מעשה העגל שעשה".

וזוהי המשמעות של דברי רש"י כאן: "יברכך, יאר, ישא". כי במילים אלו של ברכת כהנים מובעים שלשת העניינים שעליהם התכוון אהרן בברכתו: "יברכך [הי]" - הקב"ה יברך אותך: הדבר הראשון הוא שהברכה איננה מאת אהרן, כי אז היה מקום לטענה: אהרן היה קשור למעשה העגל, וכיצד הוא יכול לתת ברכה שהשכינה תשרה באמצעות הכפרה על מעשה העגל? אלא, אהרן מבקש הקב"ה בעצמו יברך את ישראל - "יברכך".

ותוכן הברכה הוא: "יאר" - שתהיה השראת השכינה, הארת פנים של מעלה. וכדי שהשראת השכינה והארת הפנים יוכלו להתקיים, מבקש אהרן: "ישא" - שהקב"ה יהיה "נושא עוון", כפי שמפרש רש"י: "ישא - יכבש כעסו" ויכפר על מעשה העגל.